

Številka: 842-18/2007-38

Datum: 17.07.2007

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
UPRAVA RS ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE
IZPOSTAVA URSZR POSTOJNA

REGIJSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB MNOŽIČNI NESREČI NA AVTOCESTI

VERZIJA 2.0

	IME ORGANA	PODPIS ODGOVORNE OSEBE	DATUM
PRIPRAVIL	<i>Izpostava URSZR Postojna</i>		November 2007
OBRAVNAVAL IN SPREJEL	<i>Štab CZ za Notranjsko</i>		
SKRBNIK	<i>Izpostava URSZR Postojna</i>		

1	MNOŽIČNA NESREČA NA AVTOCESTI	1
1.1	Uvod.....	1
1.2	Splošni podatki o avtocestnem odseku.....	2
1.3	Opis avtoceste	3
1.3.1	Intervencijski dostopi.....	5
1.3.2	Posebnosti urejanja prometa ob poslabšanih vremenskih razmerah ..	5
1.3.3	Obremenjenost avtoceste	6
1.4	Vzroki in značilnosti nesreče na avtocesti	6
1.4.1	Vzroki za nastanek nesreče	7
1.4.2	Značilnosti nesreče na AC	8
1.4.3	Verjetne posledice nesreče	8
1.5	Sklepne ugotovitve	8
2	OBSEG NAČRTOVANJA	10
2.1	Temeljne ravni načrtovanja.....	10
2.2	Temeljna načela zaščite, reševanja in pomoči	11
3	KONCEPT ZAŠČITE REŠEVANJA IN POMOČI	12
3.1	Temeljne podmene načrta.....	12
3.2	Zamisel izvedbe zaščite in reševanja.....	13
3.2.1	Koncept odziva ob nesreči na avtocesti	13
3.3	Uporaba načrta	15
4	SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	16
4.1	Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog v regiji	16
4.1.1	Organi notranjske regije	17
4.1.2	Sile za zaščito reševanje in pomoč v regiji	17
4.2	Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta	18
4.3	Predvidena finančna sredstva	18
5	OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	19
5.1	Opazovanje in obveščanje	19
5.1.1	Posredovanje informacij o nesreči	19
5.1.2	Obveščanje in informiranje pristojnih regijskih organov	20
5.1.3	Obveščanje javnosti	21
5.1.4	Obveščanje ogroženih prebivalcev	21
5.2	Alarmiranje	21
6	AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV.....	22
6.1	Aktiviranje organov vodenja in sil za ZRP	22
6.2	Zagotavljanje materialne in finančne pomoči	23
7	UPRAVLJANJE IN VODENJE	24
7.1	Organi in njihove naloge	24
7.1.1	Poveljnik CZ za Notranjsko	24
7.1.2	Štab CZ za Notranjsko	24
7.1.3	Izpostava URSZR Postojna	24
7.1.4	Policijska uprava Postojna in Koper	24
7.1.5	Družba za avtoceste v RS, d.d. in ACB.....	25
7.1.6	Avto-moto zveza Slovenije - AMZS.....	26

7.1.7	Bolnišnica Sežana in porodnišnica Postojna.....	26
7.2	Operativno vodenje	26
7.3	Organizacija zvez	27
8	UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	28
8.1	Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči	28
8.1.1	Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	28
8.1.2	RKB ukrepi	28
8.1.3	Evakuacija.....	28
8.1.4	Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	29
8.2	Reševanje ob množični nesreči.....	30
8.2.1	Gašenje ob požarih	30
8.2.2	Reševanje ob množičnih nesrečah	31
8.2.3	Nujna medicinska pomoč	33
8.2.4	Prva veterinarska pomoč	34
8.2.5	Obravnava in odprava posledic množične nesreče	35
9	OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA.....	36
10	RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	37
10.1	Pomen pojmov	37
10.2	Razlaga okrajšav.....	38
11	SEZNAM DODATKOV IN PRILOGE.....	39
11.1	Seznam skupnih dodatkov.....	39
11.2	Seznam posebnih prilog	40
11.3	Seznam skupnih dodatkov	40
11.4	Seznam posebnih dodatkov	40

1 MNOŽIČNA NESREČA NA AVTOCESTI

1.1 Uvod

Načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči je izdelan za primer nesreče na avtocesti A1. Avtocestna smer vzhod – zahod je neposredna povezava med slovensko obalo na zahodnem kraku (Koper) in madžarsko mejo na vzhodnem kraku, z odcepi proti Sežani (Italija), Novi Gorici (Italija) in Šentilju (Avstrija).

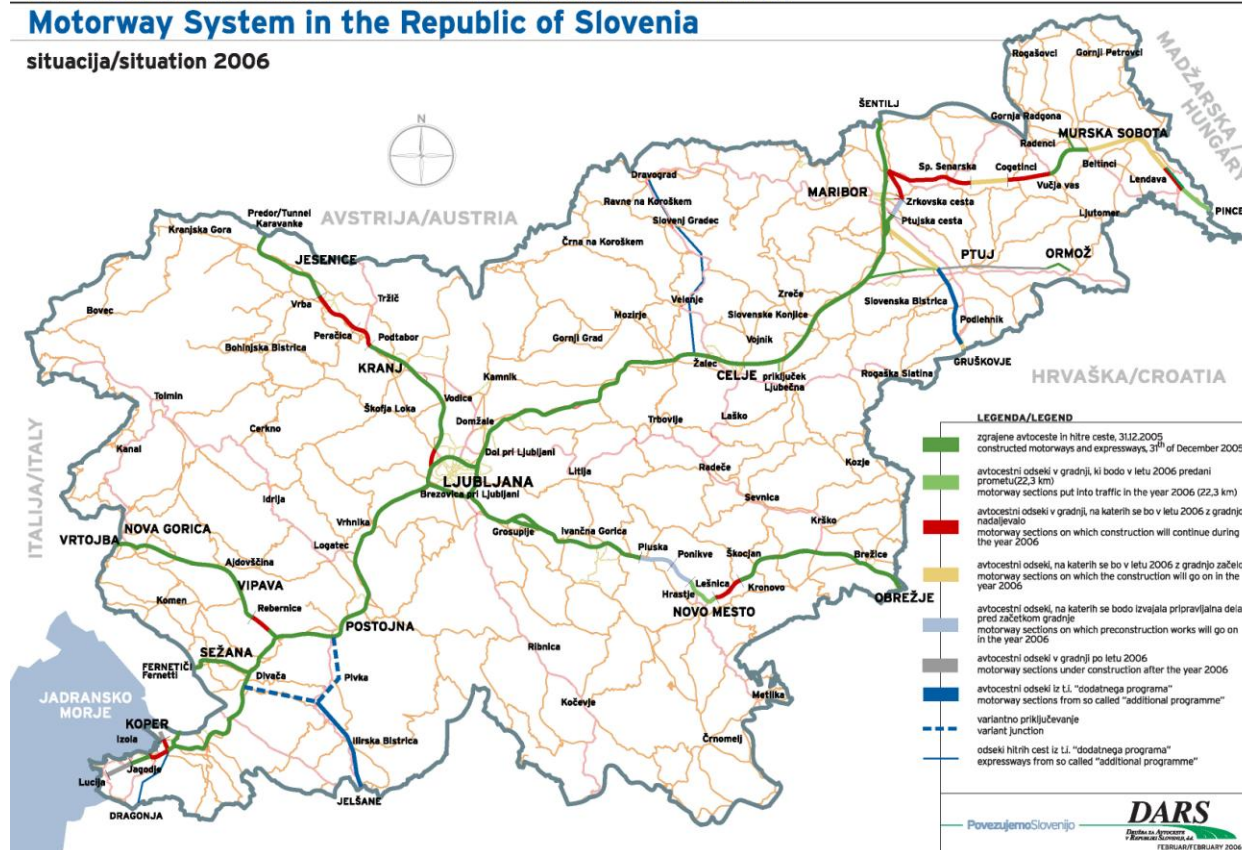
Poleg tranzitnega in širše evropskega pomena pa je pomembno tudi dejstvo, da v tej smeri poteka najdaljša notranja povezovalna os Slovenije, ki je za njen bodoči razvoj izrednega pomena. Povezuje pristanišče Koper z notranjostjo naše države, osrednji del Slovenije in njeno prestolnico.

Na tem avtocestnem kraku je bil zgrajen prvi slovenski avtocestni odsek (Vrhnika – Postojna), 1970-1972) in v celoti dograjen v letu 2004.

AVTOCESTNI SISTEM V REPUBLIKI SLOVENIJI

Motorway System in the Republic of Slovenia

situacija/situation 2006

Slika 1: Avtocestni sistem v Republiki Sloveniji

Zakon o javnih cestah (Ur.l. RS, št. 29/97, 18/02,50/02 in 92/05), deli in kategorizira avtocesto glede na pomen in povezovalne funkcije v prostoru kot državno javno cesto. Javne ceste so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih. Javne ceste so javno dobro in so izven pravnega prometa. Avtocesta (AC) je državna cesta, namenjena daljinskemu prometu motornih vozil, ki

izpolnjujejo predpisane pogoje za avtocesto in je označena s predpisanim prometnim znakom.

Načrt zaščite in reševanja je pripravila Izpostava URSZR Postojna, Ministrstvo za obrambo (MO) leta 2005. Načrt je izdelan na podlagi zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 51/06, UPB1), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. l. RS, št. 3/02, 17/02 in 17/06). Pri izdelavi načrta so bili upoštevani tudi Zakon o varstvu pred požarom (Ur. l. RS, št. 71/93, 87/01 in 105/06), Zakon gasilstvu (Ur. l. RS, št. 113/2005 UPB1), Zakon o javnih cestah ter na podlagi zakona izdani podzakonski predpisi, Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur.l. RS, št. 25/06, UPB), Zakon o prevozu nevarnega blaga (Ur. l. RS, št. 33/06, UPB), Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči (Ur.l. RS, št. 77/96), Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur.l. RS, št. 92/07).

Na avtocestah so vsa motorna vozila v letu 2005 skupaj prevozila 3.378,4 milijona voznih kilometrov, od tega z osebnimi vozili 2.742,2 milijona voznih kilometrov. Glede na leto 2004 se je promet na avtocestah povečal za nekaj več kot 16 odstotkov.

Povprečni letni dnevni promet je na avtocestah znašal 23.719 vozil (v letu 2004 pa 24.170 vozil na dan). Na nekaterih avtocestnih odsekih pa povprečni letni dnevni promet presega 60.000 vozil na dan.

1.2 Splošni podatki o avtocestnem odseku

Za odsek avtoceste na območju, ki je v pristojnosti za ukrepanje ob množični nesreči na AC Izpostave URSZR Postojna sta zadolženi dve avtocestni bazi in sicer ACB Postojna in ACB Kozina.

Avtocesta A1 Ljubljana - Koper	Dolžina	Začetek gradnje	Predaja prometu
Vrhnika - Postojna	30,1 km	1970	1972
Postojna - Razdrto	11,1 km	1972	1974
Razdrto - Čebulovica	8,8 km	1989	1995
Čebulovica - Divača	5,1 km	1994	1995
Divača - Kozina	6,7 km	1997	1998

Tabela 1: Dolžina cest (km) v upravljanju poslovnih enot, DARS d.d.

Na Primorski avtocestni krak se navezuje hitra cesta skozi Vipavsko dolino H4 Razdrto – Vrtojba (v razcepu Nanos), avtocesta A3 (Ljubljana – Fernetiči) razcep Gabrk – Fernetiči in Obalna hitra cesta.

Projektirana in dovoljena hitrost je 130 km/h. Na odseku sta dva predora in sicer predor Kastelec (A1 Maribor-Koper) in predor Tabor (A1/A3 Maribor-(Fernetiči)-Koper.

Objekt	Število cevi	Desna cev (m)	Leva cev (m)	Skupna dolžina cevi (m)	Avtocestni odsek
Predor Kastelec	dvocevni	2.292	2.240	4.532	A1 Maribor-Koper
Predor Tabor	dvocevni	289	282	571	A1/A3 Maribor-(Fernetiči)-Koper

Tabela 2: Vrsta in dolžina cevi (m) v predorih v upravljanju poslovnih enot, DARS d.d.

Slika 2: Predori na območju izpostave Postojna

1.3 Opis avtoceste

Avtocestni odseki na območju Notranjske regije:

- Odsek **Vrhnika-Postojna** je prvi zgrajen odsek sodobne štiri pasovne avtoceste v Sloveniji, dolžine 30,1 km. Avtocestni odsek A1 prečka na območju Notranjske regije cesto Planina-Rakek in tik pred priključkom Unec še vrtačo z viaduktom Ivanje selo, dolžine 225m. Nato se trasa avtoceste znova vzpenja, z 200m dolgim viaduktom Unca prečka dolino ter preide v globok vkop in na 592 m dolg viadukt Ravbarkomanda. Od tu se začne spuščati v ravnino proti Postojni, kjer je zgrajen tudi priključek.
- Odsek **Postojna-Razdrto** v dolžini 11,1 km poteka po dolini reke Pivke, ki jo prečka z nasipom in mostom ter se nadaljuje po gričevnatem terenu, ki se spušča v številne dolinice manjših vodotokov, ki napajajo reko Pivko. Avtocestna trasa poteka naprej mimo Hruševja in Razdrtega, kjer je avtocestni priključek Razdrto. Slab kilometer

naprej se pod pobočji Nanosa od avtoceste A1 odcepi krak hitre ceste H4 proti Novi Gorici.

- Odsek **Razdrto-Čebulovica** v dolžini 8,8 km. Od Razdrtega proti Kopru poteka avtocesta v vkopu pod Golim vrhom ter premosti globoko grapo z viaduktoma Bandera, dolžine 280m in Goli vrh, dolžine 167m, se spusti v široko kraško cesto in preseka apnenčev greben Zajčico.
- Odsek **Čebulovica-Divača** v dolžini 5,1 km. Avtocesta v globokih vkopih obkroži pobočje hriba Čebulovica in prečka dolino pred Divačo z nasipom. Tu je zgrajen razcep Gaberk, v katerem se od avtoceste A1 Ljubljana-Koper odcepi avtocesta A3 proti Sežani oziroma njenemu mejnemu prehodu Fernetiči. Do Divače nato s podvozom prečka glavno cesto, z nadvozom dolino in s podvozom železniško progo.
- Odsek **Divača-Kozina** dolžine 6,7km, poteka od priključka v Divači do Kozine preko lijakastih in skledastih vrtač. Največjo strmino premaga na Kačiškem klancu, kjer je zgrajen tudi pas za počasna vozila.
- Odsek **Kozina-Klanec** dolžine 4,8km poteka do priključka Kozina z izvozom na regionalno cesto v pobočju hriba Videž severno od Kozine. Pred izvozom na vzporedno regionalno cesto v Kozini je čelna cestninska postaja Videž. S 75m dolgim viaduktom avtocesta prečka regionalno cesto in se v blagih horizontalnih krivinah spusti proti dolini Glinščice, ki jo prečka z 238m dolgim viaduktom ter zavije proti zahodu, kjer se naveže na odsek Klanec-Srnin (Ankaran). Trasa zaobide Kozino severno v horizontalni krivini z radijem 1.000m, v pobočju hriba Videž, kjer sta združena cestninska postaja in priključek Kozina z izvozom na glavno cesto G1-10. Nadalje se trasa v blagih horizontalnih krivinah z radijem 1.000 do 2.000m spušča proti dolini Glinščice, prečka preko viadukta dolžine 240m obstoječo glavno cesto G1-10 Kozina-Koper in poteka v useku hriba Reva. Nato zavije proti zahodu in se spusti v dvocevni predor Kastelec. Približno v sredini predora poteka tudi meja me Izpostavo URSZR Postojna in Izpostavo URSZR Koper.

Normalni prečni profil avtoceste znaša 26,6m (štirje vozni pasovi po 3,75m, dva odstavna pasova po 2,50m, dva robna pasova ob prehitevalnem pasu po 0,50m, dve utrjeni bankini po 1,20m in vmesni ločilni pas širine 3,20m). Računska hitrost za navedeni avtocestni odsek Kozina-Klanec je 120 km/h.

Na avtocestnem odseku Kozina-Klanec so zgrajeni še naslednji objekti:

- enostranska oskrbna postaja med 8,000 in 8,700km dostopna z obeh strani,
- čelna cestna cestninska postaja v 7,200km s 12-steznim betonskim voziščem,
- cestninska postaja na izvozno-uvoznem kraku priključka Kozina s 4-steznim betonskim voziščem,
- avtocestna vzdrževalna baza.
- Odsek avtoceste A3 (Ljubljana)-razcep **Gabrk-Fernetiči** v dolžini 12,2 km poteka po ravninskem tipično kraškem terenu med Divačo in Sežano in se nadaljuje mimo Sežane skozi 210 metrov dolg predor pod hribom Tabor do državne meje z Italijo (do Fernetič). Na trasi je zgrajenih 11 premostitvenih objektov (7 podvozov in podhodov, 4 nadvozi), dva avtocestna priključka (Sežana vzhod in Sežana zahod), dva servisna platoja, cestninska postaja Dane in dvocevni predor Tabor dolžine 210 oziroma 274 metrov.

Slika 3: Avtocestni odsek v upravljanju DARS d.d.

1.3.1 Intervencijski dostopi

Dostopi intervencijskih sil ZRP so možni trenutno le preko vstopnih cestninskih postaj na območju Notranjske regije. Planirani so bili še drugi dostopi, vendar do sedaj še niso urejeni.

1.3.2 Posebnosti urejanja prometa ob poslabšanih vremenskih razmerah

Delovanje zimske službe je opredeljeno v »Pravilniku o vrstah vzdrževalnih del na javnih cestah in nivoju rednega vzdrževanja javnih cest« (Ur.l.RS št. 62/98).

Za tovorna vozila s priklopniki in vozila, ki prevažajo nevarne snovi, velja ob sneženju skladno z določili Odredbe o omejitvi prometa na cestah v RS (Ur. L. RS št. 38/99) na vseh slovenskih cestah prepoved vožnje oziroma obvezno izločanje iz prometa.

♦ Toča, močni nalivi

Ob močnejših nalivih, toči vozniki upočasnijo vožnjo, poslabšajo se vozne razmere in vidljivost. Velikokrat pa vozniki ustavljajo pod mostovi in s tem povzročajo ovire na cesti. Zimsko službo na območju Notranjske regije opravljata dve vzdrževalni bazi in sicer avtocestna vzdrževalna baza Postojna in avtocestna vzdrževalna baza Kozina. Ti dve

vzdrževalni bazi zagotavljata poleg ostalega dela tudi normalno odvijanje prometa ob zimskih pojavih kot so sneg, poledica in drugo.

♦ Sneg

Šteje se da je prevoznost zagotovljena, če višina snega na avtocestah in hitrih cestah, v upravljanju DARS ne presega 10 cm (na drugih cestah pa 15 cm), promet pa je možen z uporabo zimske opreme vozil. V obdobju izredno izredno močnega sneženja, ob močnih zametih in snežnih plazovih, pa prevoznosti ni nujno potrebno zagotavljati.

♦ Poledica

Nastanek poledice je verjetnostno pogostejši na viaduktih in mostovih, vendar tudi ob močni poledici velja, da prevoznosti ni nujno potrebno zagotavljati.

1.3.3 Obremenjenost avtoceste

Povprečna gostota prometa na Primorskem AC kraku je bila v letu 2005 29.904 vozil dnevno.

Povprečno je največja gostota prometa na avtocesti:

- dnevni promet je največji med 5:30 in 17:00 uro,
- tedensko je največja gostota ob ponedeljkih v dopoldanskih urah in ob petkih v popoldanskih urah,
- mesečni promet je največji v mesecih junij, julij, avgust in september.

Pri cestah, kjer je obseg prometa blizu kapaciteti ceste, je zelo verjetno, da pride do zastojev ob prometnih konicah. Posebej pa je potrebno izpostaviti ceste višjega ranga, ki se navežejo na ceste nižjega ranga. Velika verjetnost zastojev je tako v primeru, ko je PLDP na avtocesti višji od kapacitete glavne ali regionalne ceste, na katero se ta avtocesta naveže.

1.4 Vzroki in značilnosti nesreče na avtocesti

Po podatkih Direkcije Republike Slovenije za ceste so slovenske avtoceste v letu 2005 prevzele skoraj 37 odstotkov vsega prometa, ki se je v tem letu odvijal na celotnem slovenskem državnem cestnem omrežju, čeprav predstavlja delež avtocest v slovenskem državnem cestnem omrežju komaj dobrih 7,3 odstotkov njegove dolžine. V dnevnem povprečju, ki velja za leto 2005, so bile slovenske avtoceste in hitre ceste obremenjene z 66.000 vozili.

Delež prometnih nesreč na avtocestah glede na celotno državno cestno omrežje znaša 5,6 %. Ob upoštevanju prometa ter vseh prometnih nesreč so slovenske avtoceste v povprečju mnogo varnejše od ostalih slovenskih cest.

Leto	Število prometnih nesreč na avtocestah (AC)	Mrtvi v prometnih nesrečah na AC	Hudo telesno poškodovani v nesrečah na AC	Lažje telesno poškodovani v nesrečah na AC
2003	2.016	21	79	685
2004	2.409	21	57	807

2005*	1.179	12	33	398

Tabela 3: Število in posledice prometnih nesreč na avtocestah
(* podatki za leto 2005 zajemajo obdobje 1.1. do 30.9.)

Najpogostejši dejavniki prometnih nesreč na slovenskih avtocestah so neprilagojena hitrost nepravilna stran, smer vožnje in neustrezna varnostna razdalja. Navedeni dejavniki so bili prisotni v 63 % vseh prometnih nesreč.

Leto	Neprilagojena hitrost	Nepravilna smer vožnje	Neupoštevanje varnostne razdalje	Neupoštevanje prednosti	Nepravilno prehitevanje
2003	726	284	274	37	56
2004	876	337	324	76	38
2005*	477	149	95	21	28

Tabela 4: Najpogostejši vzroki prometnih nesreč na avtocesti
(* podatki za leto 2005 zajemajo obdobje 1.1. do 30.9.)

Leto	Število ukrepov na avtocestah	Delež ukrepov na avtocestah glede na vse izrečene ukrepe	Število ukrepov zoper hitrost na avtocestah	Delež ukrepov zoper hitrost glede na skupno število ukrepov zoper hitrost
2003	28.053	3,9 %	14.782	5,6 %
2004	21.487	3,2 %	9.590	3,7 %
2005*	17.155	6,5 %	11.463	14,3 %

Tabela 5: Število izrečenih policijskih ukrepov na slovenskih avtocestah
(* podatki za leto 2005 zajemajo obdobje od 1.1. do 30.9.)

Policisti vse pogosteje ugotavljajo tudi druge kršitve, kot so nenakazovanje spremembe smeri vožnje, vožnja po prehitevalnem pasu, ko voznik ne prehiteva, uporaba mobilnega telefona, pojavljajo pa se tudi primeri obračanja v predoru in vožnje v nasprotno smer.

1.4.1 Vzroki za nastanek nesreče

Vzroki za nastanek nesreče so:

- človeški faktor,
- malomarnost,
- tehnološke napake strojev in opreme,
- vremenski pogoji (poledica, megla, toča, sneg),
- neznani oziroma ostali vzroki.

V letu 2006 je bilo na avtocestah na območju Notranjske regije 35 prometnih nesreč od tega so bili štirje udeleženci v prometnih nesrečah mrtvi. V vseh nesrečah je bilo udeleženih 42 osebnih vozil, 11 tovornih vozil in 67 oseb.

Upravljalavec cest je statistično ugotovil lokacije, kjer je prometnih nesreč več kot na drugih odsekih. Takšna mesta so priključki na avtoceste, vključno s priključki na in iz počivališč, področja cestninskih postaj ter mesta, kjer se tip prečnega profila avtoceste spremeni. Pri tem gre za mesta, kjer se pas za počasna vozila konča in se morajo tovorna vozila vključiti na vozni pas. Opaža se, da se prometne nezgode dogajajo na mestih, ko avtocesta poteka na viaduktih in v predorih ter v območju cestninskih postaj.

1.4.2 Značilnosti nesreče na AC

V nesreči je lahko:

- udeleženih veliko število vozil, voznikov in sopotnikov,
- veliko mrtvih in ranjenih, ki jih je potrebno oskrbeti,
- poškodovanih večje število živali,
- nastala velika materialna škoda,
- vpliv na okolje ob avtocesti ali širše (požar, nevarna snov),
- zastoj v prometu zaradi zaprtja AC, ki traja več ur,
- pritegnjena velika pozornost medijev,
- istočasno več nesreč na več odsekih AC zaradi naleta vozil,
- večje število ljudi, ki imajo psihološke težave (preživeli, reševalci in svojci).

1.4.3 Verjetne posledice nesreče

- So različne, od posledic pri manjši nesreči z lažjimi poškodbami in manjšo materialno škodo pa do katastrofalnih posledic pri najhujši možni nesreči z nevarno snovjo.
- Prometni nesreči lahko sledi iztekanje nevarnih snovi v okolje, v hujših primerih pa se lahko razvije v požar in eksplozijo. Pri nesreči z nevarno snovjo obstaja tudi možnost ogrožanja ljudi in živali v bližini nesreče. Iztekanje nevarnih snovi v podtalnico in vodotoke ni možno, ker ima avtocesta urejeno zbiranje meteorne vode.
- Pri nastanku požara se posledice predvidevajo na vozilih in gradbenih objektih. Obstaja možnost širjenje požara v naravno okolje – gozd.
- Ogroženost predorov in drugih objektov na AC pred naravni nesrečami je zelo mala. Vsi objekti so grajeni potresno varno, poplave in plazovi pa prav tako ne ogrožajo trase AC.

1.5 Sklepne ugotovitve

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju DARS d.d.) je po Zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-A) odgovorna za upravljanje in vzdrževanje avtocest. Na podlagi Zakona o javnih cestah je DARS odgovoren za določene naloge in odgovornosti, med drugim tudi za nadzor stanja, prometno ureditev in izvajanja naloge rednega vzdrževanja avtocest. Podrobneje so razmerja opredeljena v koncesijski pogodbi o upravljanju in vzdrževanju avtocest, ki jo

ima DARS d.d. sklenjeno z Republiko Slovenijo, kjer je določeno tudi omrežje javnih cest, ki so v pristojnosti DARS d.d.

Za preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreč na avtocesti je potrebno zagotoviti, da:

- upravljavec avtoceste upošteva normativno ureditev, nadzira stanje avtoceste, nadzira prometno ureditev in izvaja naloge rednega vzdrževanja na avtocesti,
- se usposobi dežurne delavce DARS-a v nadzornih centrih ACB in PIC za pravočasno in ustrezno obveščanje ter izvedbo vseh potrebnih ukrepov v skladu s predpisi in navodili,
- izvede pravočasno obveščanje udeležencev v prometu na preusmeritev prometa oziroma obvoz na druge državne ceste,
- se zagotovi takojšnje in učinkovito zavarovanje kraja dogodka in izvedbo s tem povezanih ukrepov,
- se zagotovi možnost prihoda interventnim službam na kraj nesreče (sprostitvev prevoznosti voznih pasov, pravočasna odstranitev zaščitne ograje do prihoda intervencijskih vozil) oz. ustrezno urediti intervencijske dostope,
- se zagotovi ustrezna koordinacija intervencijskih sil (vzpostavitev ustreznega poveljniškega mesta na mestu nesreče ali v AC bazi),
- se skrajša čas prihoda intervencijskih enot na kraj nesreče (hitro tehnično vozilo oz. namestitvev reševalne enote v avtocestni bazi),
- se opremi reševalne službe z ustrezno reševalno opremo (prostovoljna gasilska društva) in jih usposobi za ravnanje z opremo,
- se v regiji zagotovi potrebno zalogo materialnih sredstev in opreme za množične prometne nesreče,
- se dogradi ITS, inteligentni prometni sistem za nadzor in vodenje prometa,
- da pristojni organi in službe nadzirajo udeležence v prometu, da upoštevajo določila zakona o varnosti v cestnem prometu (spoštovanje predpisane hitrosti vožnje na AC in skozi predore ter spoštovanje signalizacije) in druge predpise s področja VCP,
- se dopolni priročnik za kandidate za voznike motornih vozil »Varna vožnja« programa teoretičnega in praktičnega usposabljanja v zvezi posebnosti prometa na avtocesti,
- se poveča aktivnost SPV na preventivnem področju s poudarkom na obveščanju javnosti, osveščanju voznikov o varni vožnji, izdelavi in delitvi preventivnega materiala voznikom, obvezni uporabi odsevnih brezrokavnikov, dosledno upoštevanje prometnih predpisov, signalizacije ter obvestil DARS-a.

2 OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti izdelava **Izpostava Uprave RS za zaščito in reševanje Postojna** in **DARS, d.d.**.

Da bi bilo ukrepanje ob množični nesreči organizirano in učinkovito, je treba pripraviti ustrezne načrte zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti.

S tem načrtom se urejajo ukrepi in dejavnosti za zaščito in reševanje, ki so v regijski pristojnosti.

Načrte svojih dejavnosti izdelajo:

- Policijska Uprava Postojna in Koper,
- Zavod za gasilsko in reševalno službo Sežana in GD Postojna,
- Zdravstveni dom- NMP Postojna, ZD Sežana in ZD Cerknica,
- AMZS, PE Postojna,
- Bolnišnica Sežana in porodnišnica Postojna.

Občine Postojna, Divača, Hrpelje-Kozina, Sežana in Cerknica izdelajo za območja, ki so lahko prizadeta zaradi nesreče z nevarno snovjo, dokumente za izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog zaščite in reševanja.

Občini Cerknica in Hrpelje-Kozina morajo za nesreče na mejnem območju ta načrt uskladi z načrtoma Izpostave URSZR Ljubljana in Izpostave URSZR Koper.

Načrt je izdelan za množične nesreče na avtocesti, ob katerih je potrebno za njihovo omilitev ali odpravo posledic poleg rednih služb uporabiti tudi druge sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč ob nesreči na avto cesti večjega obsega.

Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avto cesti za Notranjsko regijo temelji na trenutno razpoložljivih silah in sredstvih, potrebnih za ukrepanje ob tovrstni nesreči.

D – 1	<i>Postopek obravnave in sprejetja regijskega načrta ZRP ob množični nesreči na avto cesti</i>
D – 6	<i>Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrta zaščite in reševanja</i>

2.2 Temeljna načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč ob množični nesreči na AC se organizira v skladu z naslednjimi načeli:

Načelo pravice do varstva

Vsakdo ima pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Zaščita in reševanje človeških življenj imata prednost pred vsemi drugimi zaščitnimi in reševalnimi dejavnostmi.

Načelo pomoči

Ob nesreči je vsakdo dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih.

Načelo javnosti

Podatki o nevarnostih, ter o dejavnosti regijskih (državnih) organov, lokalnih skupnosti in drugih izvajalcev nalog zaščite in reševanja so javni. Država in lokalna skupnost morata zagotoviti, da je prebivalstvo obveščeno o nevarnostih na območju, na katerem se je zgodila nesreča.

Načelo preventive

Regija (država) in lokalne skupnosti pri zagotavljanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, v skladu s svojimi pristojnostmi, prednostno organizirata izvajanje preventivnih ukrepov.

Načelo odgovornosti

Vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev

Ob nesreči na avtocesti se poleg sil in sredstev upravljavca avtoceste aktivirajo javne reševalne službe v regiji, ki so določene za reševanje ob nesrečah oz. sile in sredstva regije. Ob nesreči z nevarnim blagom se aktivirajo intervencijske enote prevoznika, ki s pomočjo javnih reševalnih služb pričnejo z izvajanjem zaščite, reševanja in pomoči.

Načelo zakonitosti

Vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Načelo varstva reševalcev

Potrebno je zagotoviti varnost posameznikov, ki sodelujejo pri zaščiti in reševanju.

3 KONCEPT ZAŠČITE REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 Temeljne podmene načrta

♦ Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti je izdelan za ukrepanje v primeru množične nesreče na avtocesti A 1, »Koper-Lendava« na odseku Unec – Kozina.

♦ Javne ceste so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih. Avtocesta je državna cesta, namenjena daljinskemu prometu motornih vozil, ki izpolnjujejo predpisane pogoje za avtocesto in je označena s predpisanim prometnim znakom.

♦ Množična nesreča na avtocesti je, kadar je v nesreči umrlo ali je težje telesno poškodovanih več kot 10 oseb. Množična nesreča na avtocesti je tudi, če je v nesreči udeleženo 1 ali več tovornih vozil, ki prevažajo nevarno snov in je ob nesreči prišlo do eksplozije ali uhajanja nevarne snovi v okolje, ki ima škodljive učinke na ljudi in širše okolje.

♦ Policija na mestu nesreče ugotovi, ali gre za množično nesrečo in o tem obvesti ReCO Postojna.

♦ Ob nesreči v cestnem prometu je za operativno izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči na kraju nesreče odgovoren vodja intervencije, ki koordinira delovanje vseh reševalnih ekip. Vodja intervencije je vodja interventne skupine gasilske enote širšega regijskega pomena.

♦ Vodja intervencije, po odločitvi preiskovalnega sodnika (vodi ogled kraja nesreče, odloča o poteku in zaključku ogleda kraja nesreče), zaradi čim hitrejši odprave posledic nesreče in sprostitev prometa na AC, odredi odvoz poškodovanih vozil z vozili AMZS.

♦ Ob nesreči pri prevozu nevarnega blaga je prevoznik tisti, ki mora zavarovati, pobrati ali odstraniti oziroma dati nevarno blago na za to določen prostor ali poskrbeti, da ni več nevarnosti. Če prevoznik tega ne more izvesti, na njegove stroške to stori organizacija, ki je pooblaščen za reševanje nesreč z nevarnimi blagom.

♦ Ob nesreči na AC, kjer je prišlo do uhajanja nevarne snovi v okolje in ogroža prebivalce v bližini mesta nesreče, ReCO o nevarnosti obvesti:

- pristojne organe v občini in
- prebivalce preko siren in sredstev javnega obveščanja.

3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja

3.2.1 Koncept odziva ob nesreči na avtocesti

Koncept odziva ob nesreči na avtocesti temelji na dogodkih in posledicah, ki bi jih lahko nesreča povzročila.

♦ Izredni dogodek - nesreča:

- onesnaženo ali spolzko cestišče (zimske razmere),
- poslabšanje vidljivosti (megla, dim),
- pojav živali na cestišču,
- stoječe vozilo (okvara vozila),
- vožnja vozila v nasprotno smer,
- telefonskega klica »klic v sili« ,
- ob zastoju na avtocesti cesti A1,

Izredni dogodek obvladuje redna služba DARS. Ob izrednem dogodku se glede na vrsto dogodka na AC vključi ustrezna prometna signalizacija, obvesti Policija, aktivira se dežurna ekipa upravljavca in vzdrževalca AC, ki zavaruje območje in postavi ustrezno prometno signalizacijo, spremlja stanje ter odpravi posledice.

♦ Manjša nesreča

Glede na posledice se manjše nesreče delijo na štiri kategorije:

- prometna nesreče I. kategorije – prometna nesreča, pri kateri je nastala samo materialna škoda;
- prometna nesreče II. kategorije - so nesreče, pri kateri je najmanj ena oseba lahko telesno poškodovana;
- prometna nesreče III. kategorije - prometna nesreča, pri kateri je najmanj ena oseba hudo telesno poškodovana;
- prometna nesreče IV. kategorije - prometna nesreča, pri kateri je kdo umrl ali je zaradi posledic nesreče umrl v 30 dneh po nesreči.

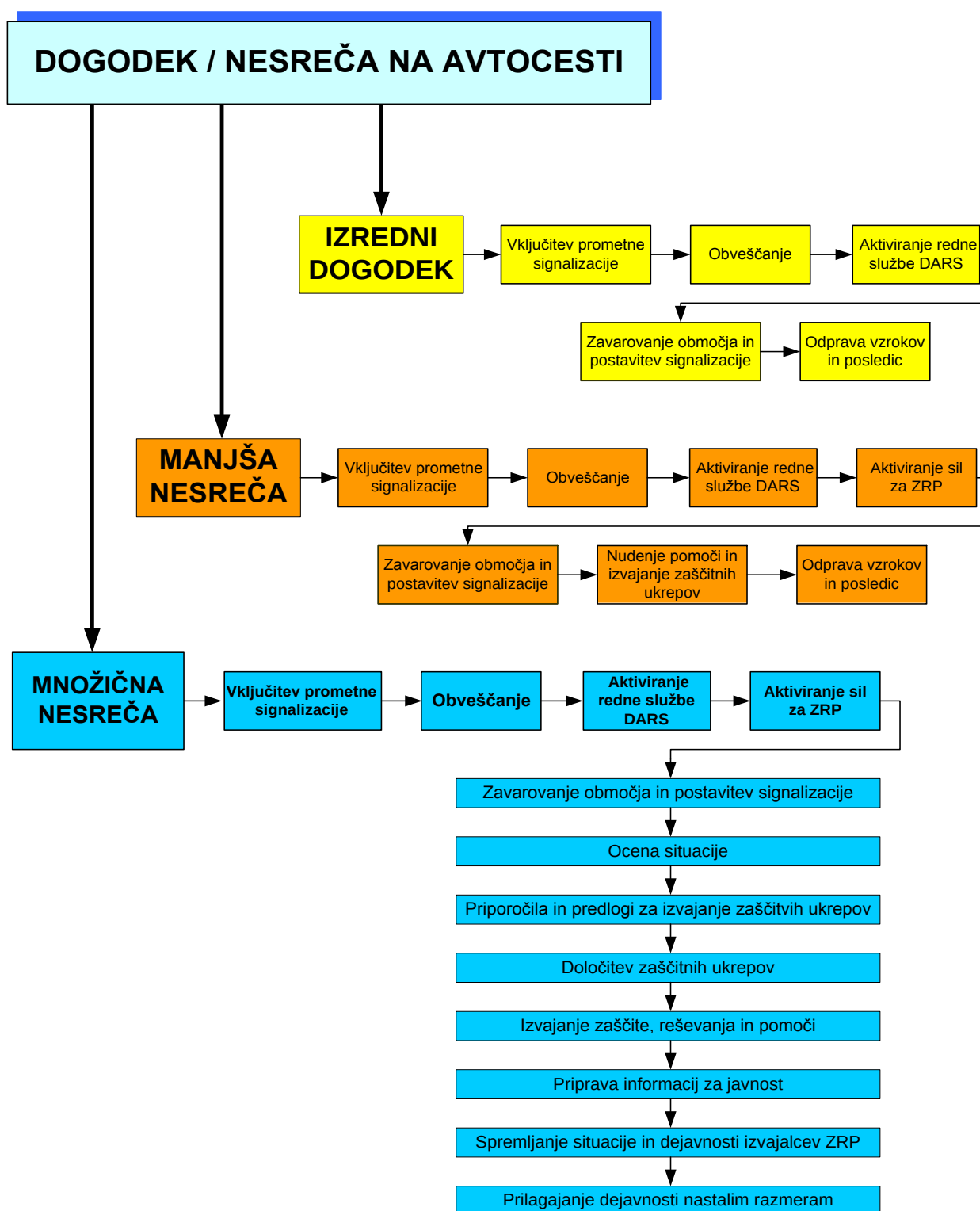
Manjšo nesrečo obvladujejo redna služba DARS v sodelovanju s Policijo in rednimi intervencijskimi enotami in službami. Izvajajo se vse naloge, opisane v izrednem dogodku ter dodatno še obveščanje pristojnih organov in javnosti, aktiviranje sil za ZRP v omejenem obsegu, izvajanje zaščitnih ukrepov in spremljanje razvoja dogodkov.

♦ Množična nesreča

Množična nesreča na avtocesti je, kadar je v nesreči umrlo ali je težje telesno poškodovanih več kot 10 oseb. Množična nesreča na AC je tudi, če je v nesreči udeleženo 1 ali več tovornih vozil, ki prevažajo nevarno snov in je ob nesreči prišlo do eksplozije ali uhajanja nevarne snovi v okolje, ki ima škodljive učinke na ljudi in širše okolje.

V aktivnosti ukrepanja, opisanih pri manjši nesreči, se ob množični nesreči rednim intervencijskim enotam in službam pridružijo dodatne sile ZRP, ki jih aktivira poveljnik CZ za Notranjsko.

Potek glavnih dejavnosti je prikazan na shemi, koncept odziva ob nesreči na avtocesti.

Shema 1: Koncept odziva ob nesreči na avtocesti

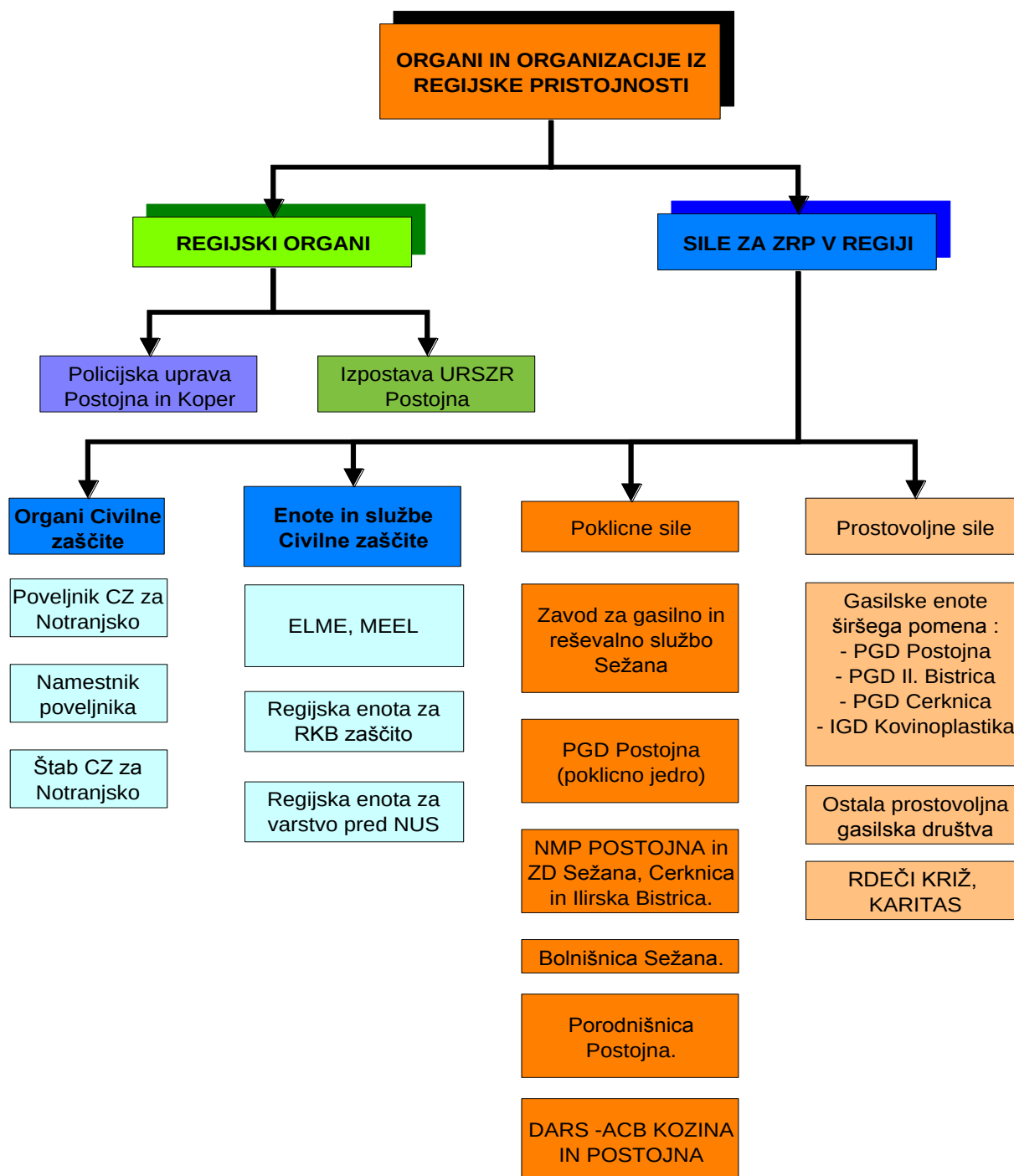
3.3 Uporaba načrta

Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči se aktivira, ko pride do množične nesreče na avtocesti.

Odločitev o uporabi regijskega načrta zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti sprejme poveljnik CZ za Notranjsko oziroma njegov namestnik v skladu z zakonom in pristojnostmi.

4 SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog v regiji

Shema 2: Pregled organov in organizacij, ki ukrepajo ob množični nesreči na AC

4.1.1 Organi notranjske regije

- Izpostava URSZR Postojna,
- Policijska uprava Postojna in Koper.

4.1.2 Sile za zaščito reševanje in pomoč v regiji**♦ Organi Civilne zaščite:**

- poveljnik CZ za Notranjsko,
- namestnik poveljnika CZ za Notranjsko,
- Štab CZ za Notranjsko.

♦ Enote in službe Civilne zaščite:

- Enota za tehnično reševanje,
- ELME, MEEL, IRE KLOR,
- Enota za RKB zaščito,
- Logistični center,
- Služba za podporo,
- Informacijski center,
- Teritorialne, poklicne in prostovoljne gasilske enote.

♦ Javne službe za ZRP:

- Javne zdravstvene službe - službe NMP,
- AMZS PE Postojna in AMZS PE Kozina.

P -3	<i>Pregled tehnično-reševalne enote</i>
P -4	<i>Pregled oddelka za RKB izvidovanje</i>
P -8	<i>Seznam regijskih služb za podporo</i>
P - 33	<i>Veterinarske postaje in ambulante v notranjski regiji</i>
P-28	<i>Pregled enot za PP po občinah</i>
P -9	<i>Pregled poklicnih in prostovoljnih gasilskih enot v regiji</i>
PD -1	<i>Delovanje in organiziranost AMZS PE Postojna in PE Kozina</i>

♦ Prostovoljne sile:

- Gasilske enote širšega pomena,
- Območna združenja RKS in
- Slovenski Karitas.

P -1	<i>Seznam članov štaba Notranjske</i>
P -2	<i>Seznam poveljnikov, namestnikov poveljnikov in članov štabov CZ občin</i>

4.2 Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Reševalne enote, službe in operativni sestavi uporabljajo lastna MTS in opremo. Oprema in sredstva se zagotavljajo na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. O pripravljenosti in aktiviranju sredstev iz popisa za potrebe regijskih enot in služb CZ ter drugih sil ZRP, odloča poveljnik CZ Notranjske.

4.3 Predvidena finančna sredstva

Finančna sredstva se načrtuje za:

- stroške operativnega delovanja sil (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in drugih sil za ZRP),
- stroški usposabljanja enot in služb,
- materialne stroške (prevoz, potni stroški, storitve itd.).

5 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1 Opazovanje in obveščanje

Prometno-informacijski center za državne ceste (v nadaljevanju PIC) enotno in enovito zbira informacije o stanju na vseh državnih cestah ter jih posreduje javnosti na enoten način, ne glede na to, kdo je upravljalca cest. Aktualne informacije o stanju in prometu na celotnem državnem cestnem omrežju so dosegljive na spletnem portalu www.promet.si in prek telefonske glasovne pošte **01/ 51 83 70** oz. glasovni postaji info@tel: **080 22 44**.

Redni vzdrževalci, odgovorni delavci na cestninskih postajah in drugi delavci DARS operaterju posredujejo informacije o zastojih, zaporah, izločanjih, prometnih nesrečah in drugih dogodkih na avtocestah in hitrih cestah v upravljanju DARS, ki na kakršen koli način vplivajo na pretočnost prometa.

Kadar pride do izrednega dogodka, ki ovira pretok prometa, operater NC ACB o tem po elektronski pošti na naslova: info@promet.si in operaterji@dars.si takoj obvesti PIC. Podatki iz celotnega omrežja avtocest in hitrih cest v upravljanju DARS in državnih cest se za potrebe poklicanih oseb in javnosti zbirajo v PIC.

Opazovanje prometa in nadzor na avtocestnih odsekih opravljajo v NC ACB. Nadzorni in krmilni sistem omogoča nadziranje in vodenje prometa na AC daljinsko (samo odseki z delujočim sistemom ITS) iz nadzornega centra AC.

P-605	<i>Seznam vodilnih in odgovornih oseb DARS – ACB</i>
PD-8	<i>Sistem obveščanja o stanju na državnem cestnem omrežju, Prometno informacijski center, Direkcija RS za ceste in DARS, d.d.</i>

5.1.1 Posredovanje informacij o nesreči

Shema 3: Posredovanje informacije o nesreči

Dežurni operater v NC AC bazi o vsaki nesreči na AC obvesti preko direktne telefonske zveze ReCO Postojna na telefonsko številko **112** ter OKC PU Postojna na **113**. O nesreči je lahko obveščen tudi PIC na telefonsko številko **01/ 518 8 518**, ki deluje neprekinjeno 24 ur. Vsa prejeta sporočila PIC takoj - neposredno prenese ReCO Postojna.

P – 12	<i>Seznam oseb, ki se jih obvešča ob nesreči</i>

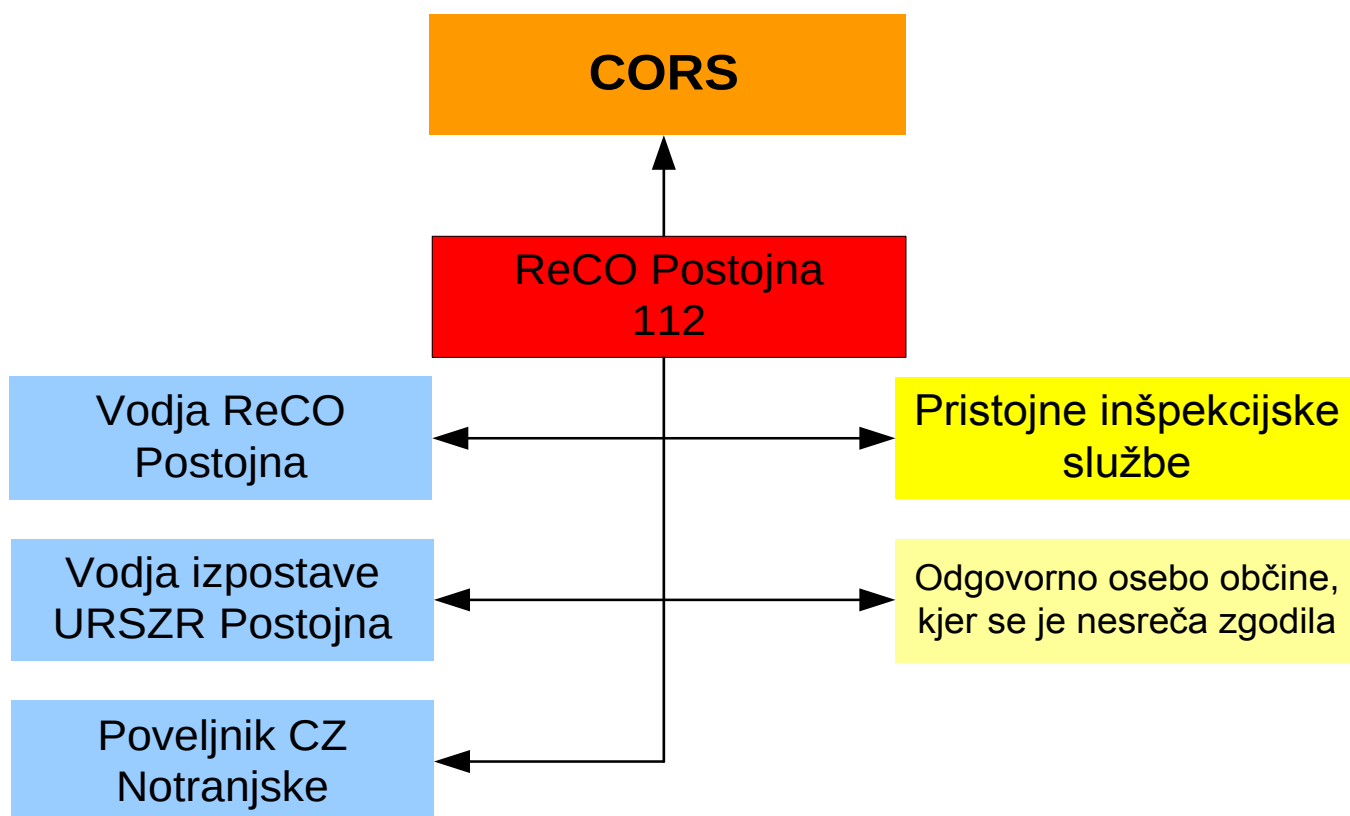
P – 13	Seznam prejemnikov informativnega biltena

Če je ReCO Postojna obveščen o dogodku/nesreči s strani udeležencev v prometu oz. občanov, direktno preko telefonske številke **112**, preveri informacijo v nadzorni center DARS AC baze Postojna oz. AC baze Kozina ter postopa v skladu z navodilom Izpostave URSZR Postojna za delo operativca ob nesrečah v cestnem prometu. Informacije, ki jih dežurni operater v NC ACB, DARS sporoči ReCO po telefonu, mora takoj, ko je to mogoče, sporočiti tudi na predpisanem obrazcu za obveščanje po elektronski pošti oz. faksu.

5.1.2 Obveščanje in informiranje pristojnih regijskih organov

Po prejemu potrjene informacije s strani Policije o množični nesreči na avtocesti ReCO Postojna obvešča:

- center za obveščanje Republike Slovenije,
- vodjo izpostave URSZR Postojna,
- vodjo ReCO,
- poveljnika CZ za Notranjsko,
- pristojne inšpekcijske službe na zahtevo vodje intervencije in
- odgovorno osebo lokalne skupnosti, kjer se je zgodila nesreča.

Shema 4: Obveščanje pristojnih organov in služb ob množični nesreči na avtocesti

5.1.3 Obveščanje javnosti

Prometno-informacijski center za državne ceste enotno in enovito zbira informacije o stanju na vseh državnih cestah ter jih posreduje javnosti na enoten način, ne glede na to, kdo je upravljavec cest.

Za obveščanje javnosti in komuniciranje z mediji ob množični nesreči na avtocesti so v skladu s pooblastili pristojni DARS d.d., vodje reševalnih ekip in poveljnik CZ Notranjske. Za obveščanje tujih držav o njihovih državljanih je pristojno Ministrstvo za notranje zadeve.

PD-3	<i>Sistem obveščanja o stanju na državnem cestnem omrežju, Prometno informacijski center, Direkcija RS za ceste in DARS, d.d.</i>

5.1.4 Obveščanje ogroženih prebivalcev

Kjer je prišlo do nesreče z nevarno snovjo je potrebno obvestiti lokalno skupnost o nevarnosti in posledicah. Za obveščanje ogroženih prebivalcev ob AC je primarno odgovorna lokalna skupnost, ki zagotovi tudi informacije širši javnosti.

P – 15	<i>Pregled sredstev javnega obveščanja pristojnih za obveščanje ob nesreči na območju Notranjske regije</i>
P - 40	<i>Seznam delavcev Izpostave URSZR Postojna</i>

5.2 Alarmiranje

Ob množični nesreči na avtocesti pri prevozu nevarnega blaga, ko pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje in je neposredno ogroženo življenje in zdravje ljudi in živali, bodo ogroženi prebivalci na nevarnost opozorjeni s sirenami javnega alarmiranja. Ogroženo prebivalstvo je potrebno opozoriti na bližajočo se nevarnost z alarmiranjem.

Alarmiranje izvede dežurni operativec v ReCO Postojna na zahtevo pristojnega vodja intervencije oziroma poveljnika CZ Notranjske ali njegovega namestnika.

Operativec v ReCO Postojna ima pooblastilo za proženje siren brez predhodne odobritve odgovornih oseb. Takoj po znakih "opozorilo za nevarnost", mora posredovati obvestilo po radiu, televiziji oziroma na drug predviden način, o vrsti nevarnosti in posredovati napotke za osebno in vzajemno zaščito ter napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov.

6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

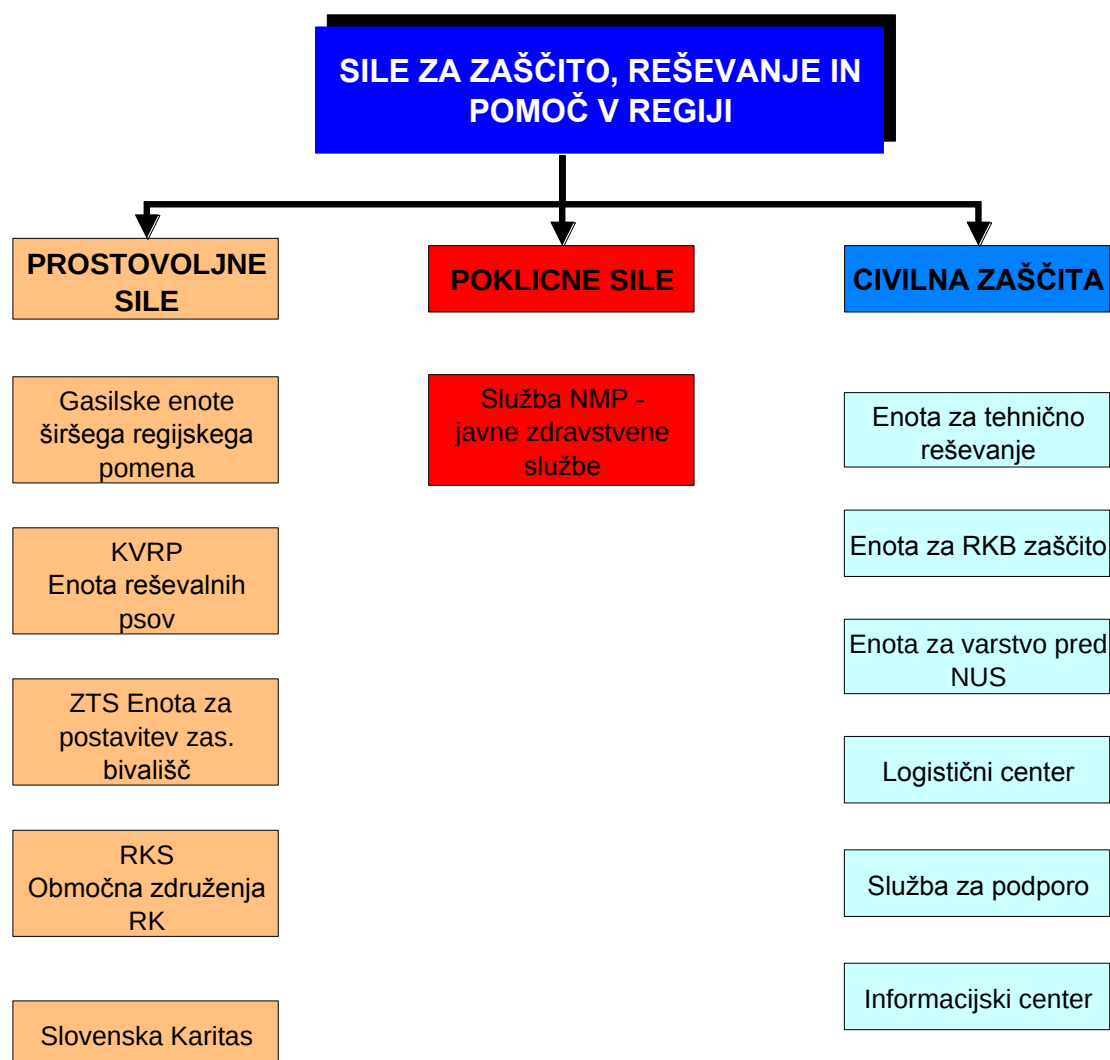
6.1 Aktiviranje organov vodenja in sil za ZRP

Po prejemu obvestila in prvih poročilih z mesta nesreče, poveljnik CZ Notranjske oziroma njegov namestnik preuči trenutno situacijo. Na podlagi stanja in zahtev po dodatnih silah, sprejme odločitve o aktiviranju dodatnih sil in po potrebi zahteva aktiviranje sil v državni pristojnosti.

P - 19	Dokumenti o aktiviranju

Glede na oceno stanja in možen razvoj dogodkov poveljnik CZ Notranjske lahko aktivira:

- Štab CZ za Notranjsko,
- regijske sile in sredstva za ZRP.

Shema 5: Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč v regiji

Načini in postopki aktiviranja sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč v Notranjski regiji so opredeljeni v dokumentih o aktiviranju sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč.

Izpostava URSZR Postojna ureja vse zadeve v zvezi z nadomestilom plač in povračili stroškov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti CZ oziroma pri zaščiti in reševanju. Vse stroške v zvezi s pripravljenostjo in delovanjem sil na prizadetem območju krije država.

Na zahtevo vodje intervencije za sodelovanje oz. uporabo zrakoplovov Letalske enote Slovenske vojske (LESV) oziroma Letalske policijske enote (LPE) in mobilnih ekoloških laboratorijev ReCO Postojna le-to posreduje na CORS.

Iz sheme 5 so razvidne sile za ZRP, ki se jih lahko uporabi pri izvajanju ukrepov in nalog zaščite reševanja in pomoči.

P - 17	Vzorec odredbe o aktiviranju sil ZRP
P - 18	Vzorec delovnega naloga
P - 20	Pregled mobilizacijskih zbirališč regijskih sil za zaščito in reševanje

6.2 Zagotavljanje materialne in finančne pomoči

Materialna pomoč Notranjske regije pri odpravljanju posledic obsega:

- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki jo upravljavec in vzdrževalec cestne infrastrukture ne more zagotoviti (gradbena mehanizacija, specialna oprema za potrebe tehničnega reševanja, ipd.),
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi.

O uporabi materialnih in finančnih sredstev odloča poveljnik CZ Notranjske oziroma njegov namestnik. Prispela pomoč se zbira v regijskem logističnem centru, od koder se organizira razdelitev na prizadeto območje.

7 UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1 Organi in njihove naloge

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami se organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Za območje Notranjske regije izvaja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči Izpostava URSZR Postojna.

7.1.1 Poveljnik CZ za Notranjsko

- oceni posledice množične nesreče na avtocesti
- aktivira dodatne sile in sredstva za ZRP,
- usklajuje izvajanje operativnih ukrepov in dejavnosti regijskih organov,
- sodeluje s poveljnikom CZ ogroženih občin in dejavnosti sodelujočih,
- spremlja stanje na prizadetem območju,
- usmerja dejavnost ter obvešča poveljnika CZ RS o poteku izvajanja zaščite, reševanja in pomoči,
- pripravi končno poročilo o izvajanju zaščite in reševanja ob nesreči ter ga predstavi poveljniku CZ RS,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.2 Štab CZ za Notranjsko

- štab se skliče v operativni sestavi,
- izvaja naloge in nudi poveljniku CZ Notranjske strokovno pomoč.

7.1.3 Izpostava URSZR Postojna

- zagotavlja pogoje za delo poveljnika in Štaba CZ za Notranjsko,
- organizira komunikacijski sistem za delovanje državnih (regijskih) sil za zaščito, reševanje in pomoč ter usmerja delovanje ReCO Postojna,
- zagotavlja logistično podporo pri delovanju državnih (regijskih) sil za zaščito, reševanje in pomoč,

D-2***Načrt dejavnosti Izpostave URSZR Postojna***

7.1.4 Policijska uprava Postojna in Koper

- ugotovi in obvesti ReCO Postojna o množični nesreči, ko pride na mesto nesreče,
- zavaruje kraj nesreče,
- varuje življenje ljudi, premoženja ter vzdržuje javni red na območju nesreče,
- obvešča pristojne organe,
- V primeru preusmeritve prometa na državno cesto obvešča VOC Postojna za postavitve ustrezne cestne signalizacije,

- nadzira in ureja promet na AC in na obvozni državni cesti v skladu s stanjem prometne infrastrukture ter omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- sodeluje z letalsko enoto policije pri oskrbovalnih, izvidovalnih in drugih nalogah pomembnih za zaščito, reševanje in pomoč,
- na območje nesreče napoti vse razpoložljive oz. potrebne policijske sile in obravnava nesreče (zavarovanje in dokumentiranje sledov, dejstev in okoliščin nesreče, po potrebi tudi z vključitvijo ostalih služb oz. organov). Ogled kraja nesreče v večini primerov vodi dežurni preiskovalni sodnik, odločitev o tem je v pristojnosti pristojnega preiskovalnega sodnika..
- sodeluje pri identifikaciji žrtev,
- obvešča MNZ o umrlih tujcih,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Usklajevanje med Civilno zaščito in Policijo izvaja član štaba CZ za Notranjsko zadolžen za koordinacijo dela s Policijo.

<i>PD – 2</i>	<i>Načrt dejavnosti PU Postojna in Koper v primeru množične nesreče na AC na območju Notranjske regije</i>

7.1.5 Družba za avtoceste v RS, d.d. in ACB

- zagotavlja neprekinjeno delovanje PIC, ki zbira in posreduje informacije o stanju prometa na avtocestah in hitrih cestah, ovirah, motnjah in drugih dejstvih, ki vplivajo na potek varnosti prometa,
- je odgovorna za organiziranje dela v AC bazi (izvajanje dežurne službe, opazovanje prometa, nadzor in upravljanje z napravami ter sistemi za nadzor prometa, itd.),
- obvešča pristojne službe o vrsti in obsegu nesreče,
- označi in zavaruje mesto nesreče,
- izvede zaporo avtoceste ter postavi označbe za preusmeritev prometa na državne ceste,
- omogočanje dostopa intervencijskim vozilom do mesta nesreče,
- evakuacijo ljudi (organizirano gibanje oseb na varno) iz območja nesreče ter sprejem in oskrbo ogroženih,
- ostale naloge iz svoje pristojnosti.

<i>PD - 4</i>	<i>Navodilo za obratovanje DARS, ACB</i>
<i>PD - 5</i>	<i>DARS, ukrepanje ob množični nesreči na AC na področju PE Postojna in PE Kozina</i>
<i>PD - 6</i>	<i>Sistem obveščanja o stanju na državnem cestnem omrežju, Prometno informacijski center, Direkcija RS za ceste in DARS, d.d.</i>

7.1.6 Avto-moto zveza Slovenije - AMZS

- zagotavlja neprekinjeno delovanje službe za pomoč na cesti in vleko,
- ostale naloge iz svoje pristojnosti.

<i>PD - 7</i>	<i>Delovanje in organiziranost pomoči na cesti AMZS in AMZS PE Postojna in PE Kozina</i>

7.1.7 Bolnišnica Sežana in porodnišnica Postojna

- izvajajo nujno specialistično zdravstveno pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialistične bolnišnice,
- sprejmejo poškodovane in ranjene v nadaljnje zdravljenje,
- ter izvajajo druge ukrepe in naloge iz svoje pristojnosti.

Delovanje zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah je urejeno s predpisi MZ o delu zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah.

<i>P -26</i>	<i>Pregled reševalnih vozil v regiji</i>
<i>P -27</i>	<i>Pregled zdravstvenih domov in zdravstvenih postaj po občinah</i>
<i>P - 31</i>	<i>Pregled bolnišnic v regiji</i>

7.2 Operativno vodenje

Operativno strokovno vodenje izvaja vodja intervencije in vodje reševalnih enot in poveljnik CZ, vsak v okviru svojih pristojnosti.

Poleg javnih reševalnih služb se aktivirajo organi in službe upravljavca in vzdrževalca avtoceste, ki pričnejo z izvajanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči. Vodenje intervencije prevzame poveljujoči gasilski častnik enote širšega pomena, ki vodi intervencijo v sodelovanju z vodjo AC baze DARS in ostalih intervencijskih sil. V kolikor vodja intervencije presodi, da navedene sile ne zadoščajo, lahko zaprosi za pomoč poveljnika CZ za Notranjsko, ki organizira potrebno pomoč v silah in sredstvih. Glede na posledice nesreče in potrebo po pomoči poveljnik CZ za Notranjsko lahko zaprosi za pomoč poveljnika CZ RS za aktiviranje državnih sil.

Ob množični nesreči na AC poveljnik CZ za Notranjsko in Štab CZ za Notranjsko deluje v operativni sestavi na sedežu ReCO Postojna, Kolodvorska 5, Postojna. Po oceni stanja (odločitev poveljnika CZ za Notranjsko, zaradi usklajevanja ukrepov, organiziranja in izvajanja reševalne intervencije), se sedeža lahko prestavi na lokacijo AC baze Postojna oz. Kozina (odvisno od kraja nesreče).

♦ Naloge vodje intervencije ob nesreči:

- oceni stanje na kraju nesreče,
- določi lokacijo od kod intervenirajo reševalne enote,
- določi metode in vrstni red reševalnih posegov,
- razporedi reševalce na delovna mesta,
- določi mesto za triažo ranjenih oziroma mesto, od koder jih reševalna vozila prevažajo ranjene v zdravstvene ustanove (če je večje število),

- določitev mesta za pristanek helikopterja,
- zbira potrebe po pomoči – reševalnih vozil, reševalcih, potrebni opremi in zamenjavi ekip.

7.3 Organizacija zvez

Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka po:

- telefonu,
- telefaksu,
- elektronski pošti,
- radijskih zvezah (ZARE in ZARE+),
- intranetu ZRP,
- internetu.

Za vzpostavitev radijske zveze za povezavo med organi vodenja se uporabljajo:

26. semidupleksni kanal sistema zvez ZARE preko repetitorja na Nanosu,

27. semidupleksni kanal sistema zvez ZARE preko repetitorja na Slivnici,

28. semidupleksni kanal sistema zvez ZARE preko repetitorja na Artvižah.

Radijske zveze med reševalci na kraju nesreče za potrebe operative se uporabljajo načeloma na kanalu, ki ga določi ReCO Postojna.

P – 36 Shema radijskih zvez Z A R E

Zveze s Policijo in AMZS še ni določena, komuniciranje pa lahko poteka preko ReCO Postojna.

V primeru, da so v naloge zaščite in reševanja vključeni tudi zrakoplovi Slovenske policije in Slovenske vojske se za medsebojno komuniciranje uporabljajo Klicni znak radijskega sistema ZARE Letalske policijske enote oziroma Radijski imenik 15. Brigade VL.

P – 21 Imenik uporabnikov telefonskih zvez, radijskih postaj, pozivnikov ter elektronske pošte na področju ZiR

8 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1 Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči

8.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Za varno in nemoteno odvijanje prometa po avtocesti skrbi upravljavec avtoceste, ki ima zato organizirane avtocestne baze in ustrezne službe (organizirana je stalna dežurna služba 24 ur dnevno). Službe in nadzorni sistemi omogočajo popoln nadzor in daljinsko vodenje vseh naprav in sistemov za vodenje in nadzorovanje prometa.

Ob izrednem dogodku oz. nesreči upravljavec organizira pregled opreme, naprav oz. objekta. Pregled opravi upravljavec oz. vzdrževalec avtoceste, ki oceni poškodovano opremo in če je možno jo z enostavnimi ukrepi popravi ali zamenja. Naloga upravljavca oz. vzdrževalca avtoceste je tudi ureditev obvoza, zavarovanje poškodovanih vozi in mesta nesreče, sprostitev intervencijskih poti, obveščanje pristojnih organov.

Na javni cesti (državni cesti) ustrezno signalizacijo za obvoz postavi vzdrževalec ceste.

Nadzor upoštevanja postavljene prometne signalizacije, urejanje cestnega promet in zavarovanje mesta nesreče je v pristojnosti policije, Policijske uprave Postojna in Koper v skladu z načrtom dejavnosti in zakonskimi pristojnostmi.

8.1.2 RKB ukrepi

Za ugotavljanje vrste nevarnosti se aktivira najbližji mobilni laboratorij (IRE KLOR, ELME, MEEL) ki:

- opravljajo izvidovanje nevarnih snovi (detekcija, identifikacija, dozimetrija, enostavnejše analiza),
- ugotavljajo in označujejo mejo koncentriranih območij,
- izvajajo vzorčenje za analize in preiskave.

Če bi prišlo do večje koncentracije, bi za izvajanje nalog RKB izvidovanje in nadzor dekontaminacije aktivirali regijsko RKB enoto, naloge dekontaminacije pa izvedejo gasilske enote širšega pomena. Sile, ki intervenirajo na ogroženem območju morajo imeti zagotovljeno osebno zaščitno opremo.

P – 11	<i>Pregled opreme in sredstev regijskih enot</i>
P – 30	<i>Pregled cistern za vodo po občinah</i>

8.1.3 Evakuacija

Evakuacijo ogroženih v primeru množične nesreče na avtocesti odredi vodja intervencije, kadar uhajajo nevarne snovi v ozračje oz. je nevarnost eksplozije. Evakuacijo izvaja upravljavec oz. vzdrževalec AC, DARS ACB z svojimi dežurnimi službami in intervencijske sile, ki so vključene v reševanje. Evakuirane se namesti v najbližjo ACB.

Če je zaradi nesreče ogroženo življenje in zdravje okoliških ljudi in živali, njihovo evakuacijo izvede lokalna skupnost. Odredi jo župan prizadete lokalne skupnosti skladno z dokumentom o izvajanju zaščitnih ukrepov.

8.1.4 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejemno mesto evakuiranih ljudi določi vodja intervencije. Na sprejemnih mestih se poskrbi za evakuirane in takojšnjo namestitev v najbližjo AC bazo, DARS.

Oskrba zajema tudi nudenje prve medicinske pomoči in v nadaljnjo oskrbo.

Oskrbo ogroženih prebivalcev ob nesrečah z nevarnimi snovmi izvede lokalna skupnost.

<i>P – 22</i>	<i>Pregled humanitarnih organizacij s podatki o vodilnih osebah teh organizacij</i>
<i>P – 39</i>	<i>Pregled centrov za socialno delo</i>
<i>P-601</i>	<i>Seznam vodilnih in odgovornih oseb DARS in ACB</i>

8.2 Reševanje ob množični nesreči

8.2.1 Gašenje ob požarih

DOKUMENTACIJA, POSTOPKI	DIAGRAM POTEKA DEJAVNOSTI	PRIMARNA ODGOVORNOST
	<pre> graph TD A[8.2.1.1 OBVEŠČANJE PRISTOJNE GASILSKE ENOTE] --> B[8.2.1.2 PRIHOD NA KRAJ POŽARA] B --> C[8.2.2.3 ORGANIZIRANJE IN VODENJE GASILSKE INTERVENCIJE] C --> D[8.2.1.4 IZVAJANJE GAŠENJA] D --> E[8.2.1.5 SODELOVANJE PRI DRUGIH OBLIKAH REŠEVANJA] E --> F[8.2.1.6 PREVENTIVNO SPREMLJANJE STANJA POŽARNE OGROŽENOSTI] </pre>	Dežurni operativec ReCO Postojna Vodja gasilske enote Vodja intervencije gasilcev Vodja intervencije gasilcev Vodja intervencije gasilcev, Policija Služba NMP, DARS, AMZS Vodja intervencije gasilcev, DARS, Policija

Shema 6: Diagram poteka dejavnosti pri gašenju ob požarih

♦ **Naloge gašenja na avtocesti izvajajo:**

- lokalno pristojna gasilska društva,
- gasilske enote širšega regijskega pomena.

♦ **Izvajajo naslednje naloge:**

- naloge gašenja in reševanja:
  - gašenje požarov in reševanje ob požarih in eksplozijah,
  - sodelovanje pri prenosu poškodovancev s kraja nesreče,
  - pomoč pri pripravi ponesrečenih za prevoz,

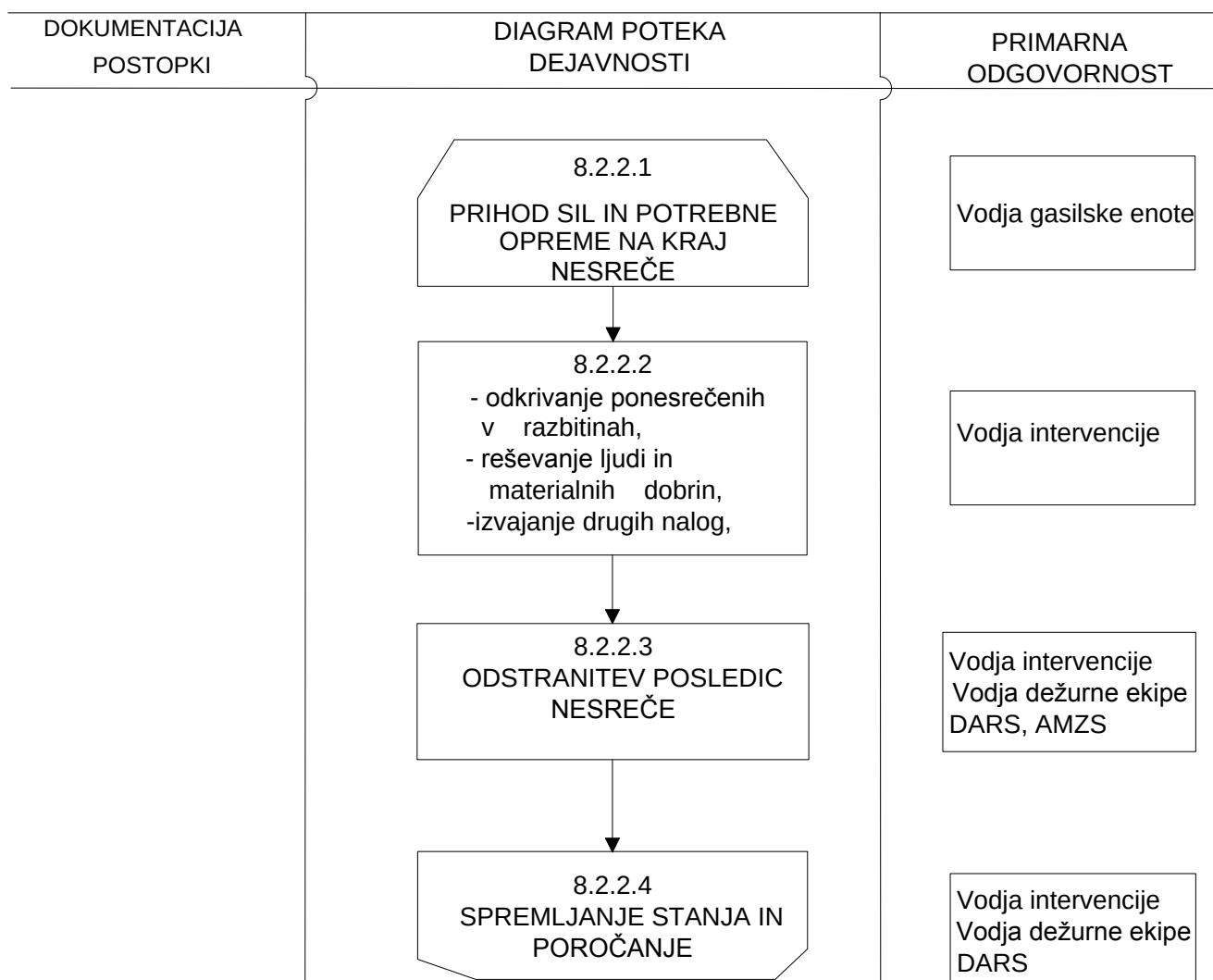
- preventivne naloge varstva pred požarom (preprečevanje nastanka požarov).
- naloge zaščite in reševanja ljudi ter premoženja,
- opravljanje drugih splošnih reševalnih nalog.

Zaščito in reševanje ob nesreči pri prevozu nevarnega blaga, reševanje ukleščenih in blokiranih potnikov izvajajo gasilske enote širšega pomena (Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur.l. RS, št. 92/07)).

P -52 Pregled kulturne dediščine v Notranjski regiji

P-602 Navodilo za delo operativca v ReCO »Nesreča v cestnem prometu«

8.2.2 Reševanje ob množičnih nesrečah

Shema 7: Reševanje ob množični nesreči

♦ **Tehnično reševanje ob nesreči izvajajo:**

- Gasilske enote širšega pomena,
- dežurna služba DARS - ACB Postojna in ACB Kozina,
- AMZS.

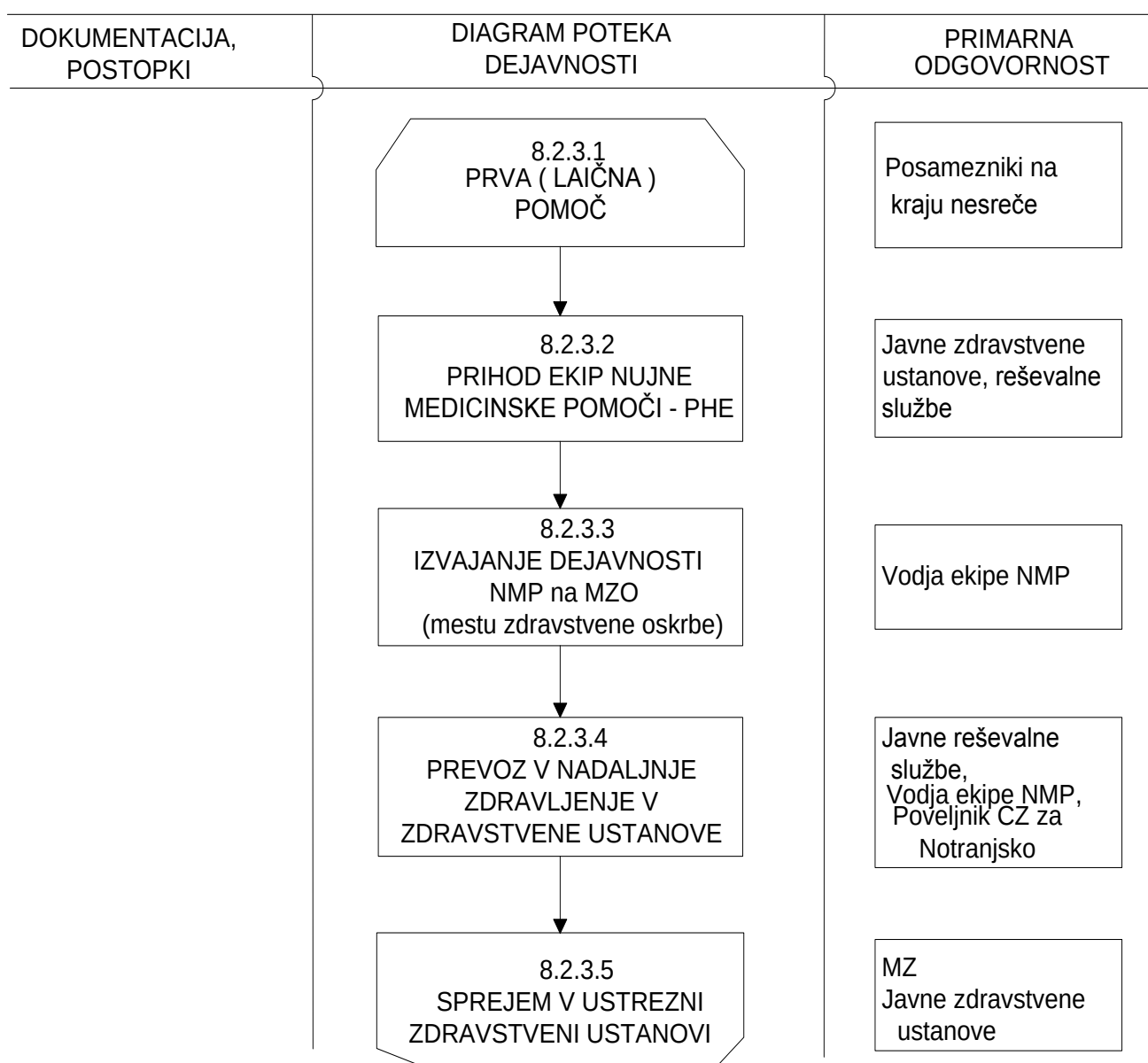
♦ **Tehnično reševanje zajema:**

- odkrivanje ponesrečencev in njihovo reševanje iz poškodovanih vozil,
- reševanje živali iz poškodovanih vozil (izvaja se po navodilih VURS - veterinarskega inšpektorja),
- odstranitev in odvoz poškodovanih vozil,
- izvajanje drugih naloge iz svoje pristojnosti.

♦ **Reševanje iz zraka**

Če je dostop do mesta nesreče intervencijskim silam iz obeh smeri onemogočen, se za prevoz potrebne opreme in enot za reševanje uporabijo helikopterji Slovenske vojske in Policije. Reševanje s helikopterji se izvaja skladno z Načrtom sodelovanja helikopterjev SV in Policije pri izvajanju zaščite in reševanja.

8.2.3 Nujna medicinska pomoč

Shema 8: Nujna medicinska pomoč

♦ **Naloge nujne medicinske pomoči izvajajo:**

- Služba NMP ZD Postojna.

V okviru prve medicinske pomoči ob nesreči na AC se izvajajo najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanja zdravja ljudi:

- prva laična pomoč, ki jo dajejo posamezniki na kraju nesreče in delavci ACB DARS,
- nujna medicinska pomoč, ki jo na ob prihodu na kraj nesreče daje služba NMP – PHE,
- nujna zdravstvena oskrba, ki jo daje medicinsko osebje na terenu ali pa v ustreznih zdravstvenih ustanovah,

- nujna specialistična zdravstvena pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialistične bolnišnice,
- izvajanje higienskih in protiepidemičnih ukrepov, ki jih izvajajo različne službe pod nadzorstvo zdravstvenega inšpektorata in zavoda za zdravstveno varstvo,
- identifikacija mrtvih,
- ter drugi ukrepi in naloge.

Preživele in ranjene udeležence nesreče je potrebno čim hitreje prepeljati na varno območje, ki ga določi vodja intervencije. Na tem mestu se oblikuje (izven nevarnosti za reševalce) mesto zdravstvene oskrbe (MZO) na katerem služba nujne medicinske pomoči - PHE, organizira in izvede najnujnejšo zdravstveno oskrbo, pripravi preživele za prevoz v zdravstvene ustanove v nadaljnjo oskrbo, psihološko pomoč, registracija udeležencev v nesreči in ugotavljanje smrti.

♦ Reševanje z zrakoplovi »NMP ob nesrečah v cestnem prometu«

Helikopter se za nudenje NMP ob nesrečah v cestnem prometu uporablja v primerih, ko se v skladu z medicinsko stroko zagotovi učinkovitejše reševanje ponesrečencev. O nudenju medicinske pomoči ob nesrečah v cestnem prometu in v drugih primerih s helikopterjem odloča dežurna ekipa NMP.

8.2.3.1 Identifikacija mrtvih

Ob množični nesreči na avtocesti vse poškodovane, za katere se ugotovi, da niso preživeli nesreče (trupla, očitne smrtne poškodbe), reševalci pustijo skupaj z vsemi dokumenti, prtljago, oblačili, tam, kjer so jih našli in jih ustrezno pokrijejo. Policija zavaruje kraj nesreče zaradi zavarovanja dokazov oziroma izvajanja ukrepov v sklopu obravnave kaznivega dejanja ali prekrška, poleg ostalih preiskovalnih dejanj in obvešča GPU o umrlih tujcih. Enota za identifikacijo mrtvih, če je to možno, opravi identifikacijo že na kraju nesreče. Prevoze mrtvih opravijo pogrebne organizacije oziroma službe.

Poleg rednih služb za identifikacijo mrtvih, bi ob večji nesreči, aktivirali tudi enoto za identifikacijo mrtvih pri Inštitutu za sodno medicino pri medicinski fakulteti.

8.2.3.2 Psihološka pomoč

Ob nesreči so zaradi njenih značilnosti, učinka in posledic praviloma hudim stresom izpostavljeni preživeli ter reševalci. Učinki nesreče so lahko dolgotrajni tako za reševalce, kot za preživele in njihove svojce. Psihološki pomoč na evakuacijskem sprejemališču (AC baza) nudijo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki). V programe usposabljanja sil za ZRP morajo biti vključene tudi vsebine psihološke pomoči.

D-12	<i>Navodilo za psihološko pomoč</i>

8.2.4 Prva veterinarska pomoč

Prva veterinarska pomoč pri prevozu živine v primeru nesreče na avtocesti, se izvaja na podlagi navodil, ki jih izda veterinarski inšpektor VURS. Reševanje živine iz vozil izvajajo redne službe upravljavca avtoceste, DARS in gasilske enote širšega pomena (po potrebi se vključijo ostala gasilska društva) po navodilih VURS - veterinarskega inšpektorja.

Prevoz živalskih trupel izvajajo javne službe za prevoz in ravnanje z živalskimi odpadki ter veterinarska higienska služba.

P-603	<i>Pregled veterinarskih organizacij pri območnem uradu VURS</i>
P - 604	<i>Pregled javnih služb za prevoz živalskih odpadkov</i>

8.2.5 Obravnava in odprava posledic množične nesreče

♦ Preiskovanje nesreče

Ogled kraja nesreče in preiskavo v večini primerov vodi dežurni preiskovalni sodnik, prisoten je tudi dežurni državni tožilec, ki lahko usmerja tudi policije v predkazenskem postopku. V večini primerov dežurni sodnik prevzame vodenje ogleda kraja nesreče, kar pomeni, da je delo vseh organov, ki sodelujejo pri ogledu pod njegovim neposrednim vodstvom, v nasprotnem primeru pa naloge vodje ogleda kraja nesreče opravlja določeni delavec policije.

Vsaka sprememba kraja kaznivega dejanja ali celo prekrška, če gre za prometno nesrečo s telesnimi poškodbami (seveda po opravljenem nujnem reševanju, pomoči in zaščiti življenj in premeščenja ljudi) je sankcionirana oz. kazniva.

♦ Odvoz poškodovanih vozil

Upravljavec in vzdrževalec AC – DARS, d.d. mora v najkrajšem možnem času zagotoviti prevoznost avtoceste. AMZS zagotoviti odstranitev poškodovanih vozil, pri odstranitvi vozil sodeluje tudi upravljavec oziroma vzdrževalec AC ali druge pooblašene organizacije.

9 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Če ob množični nesreči na AC pride do razlitja nevarnih snovi ali nenadzorovanega uhajanja nevarnih snovi v okolje in le-to ogroža življenja in zdravje udeležencev v nesreči, okoliških prebivalcev, živali in okolja se prebivalcem preko sredstev javnega obveščanja posredujejo informacije o uporabi priročnih zaščitnih sredstev in izvajanju zaščitnih ukrepov.

DARS, d.d. (upravljavec in vzdrževalec avtoceste) je dolžan pravočasno obveščati vse udeležence v prometu o stanju in vseh nevarnostih na cestah, o pravilnem ravnanju ob nesreči in izvajanju zaščitnih ukrepov.

Za izvajanje nacionalnega programa varnosti cestnega prometa, preventive, vzgoje in izobraževanja, analitsko-raziskovalnih nalog, povezanih z varnostjo v cestnem prometu, skrbi Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. SPVCP skrbi za izvajanje nacionalnega programa varnosti cestnega prometa, preventive, vzgoje in izobraževanja, analitsko-raziskovalnih nalog, povezanih z varnostjo v cestnem prometu v skladu z Zakonom o varnosti cestnega prometa.

10 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

10.1 Pomen pojmov

Nesreča je dogodek ali vrsta dogodkov, povzročenih po nenadzorovanih naravnih ali drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženja, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti potrebne ukrepe, sile in sredstva, ker ukrepi rednih dejavnosti, sile in sredstva ne zadostujejo.

Naravne nesreče so potres, poplava, zemeljski plaz, snežni plaz, visok sneg, močan veter, toča, žled, pozeba, suša, požar v naravnem okolju, množični pojav nalezljive človeške, živalske ali rastlinske bolezni in druge nesreče, ki jih povzročijo naravne sile. Za naravno nesrečo se štejejo tudi neugodne vremenske razmere po predpisih o kmetijstvu in odpravi posledic naravnih in drugih nesreč, ki jih povzročijo žled, pozeba, suša, neurje, toča ali živalske in rastlinske bolezni ter rastlinski škodljivci.

Druge nesreče so nesreče v cestnem, železniškem in zračnem prometu, požar, rudniška nesreča, porušitev jezusa, nesreča, ki jih povzročijo aktivnosti na morju, jedrska nesreča in druge ekološke ter druge ekološke ter industrijske nesreče, ki jih povzroči človek s svojo dejavnostjo in ravnanjem, pa tudi vojna, izredno stanje, uporaba orožij ali sredstev za množično uničevanje ter teroristični napadi s klasičnimi sredstvi in druge oblike množičnega nasilja.

Javne ceste so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih. Javne ceste so javno dobro in so izven pravnega prometa.

Avtocesta je državna cesta, namenjena daljinskemu prometu motornih vozil, ki izpolnjujejo predpisane pogoje za avtocesto in je označena s predpisanim prometnim znakom.

Udeleženec v cestnem prometu je oseba, ki je na kakršen koli način udeležena v cestnem prometu.

Udeleženec prometne nesreče je vsak udeleženec cestnega prometa, ki je s svojim ravnanjem pripomogel k nastanku prometne nesreče, in vsak, ki je v prometni nesreči utrpel materialno škodo ali je bil telesno poškodovan ali je zaradi posledic nesreče umrl.

Izredni dogodek je ovira v smislu določil 123. člena Zakona o varnosti cestnega prometa, predvsem tovor ali predmet na vozišču, ustavljeno vozilo, izredni prevoz, onesnažena cesta ali žival in podobno na območju cestišča oziroma predora.

Prometna nesreča je nesreča v javni cesti in nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet v kateri je bilo udeleženo vsaj eno premikajoče se vozilo in je v njej najmanj ena oseba umrla ali je bila telesno poškodovana ali je nastala materialna škoda. Prometne nesreče se glede na posledice delijo na štiri kategorije:

1. prometna nesreče I. kategorije – prometna nesreča, pri kateri je nastala samo materialna škoda;
2. prometna nesreče II. kategorije - so nesreče, pri kateri je najmanj ena oseba lahko telesno poškodovana;
3. prometna nesreče III. kategorije - prometna nesreča, pri kateri je najmanj ena oseba hudo telesno poškodovana;
4. prometna nesreče IV. kategorije - prometna nesreča, pri kateri je kdo umrl ali je zaradi posledic nesreče umrl v 30 dneh po nesreči.

10.2 Razlaga okrajšav

AC	Avtocesta
ACB	Avtocestna baza
AMZS	Avto moto zveza Slovenije
CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
DARS,d.d.	Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji
GPU	Generalna policijska uprava
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
EMS	Evropska potresna lestvica
EU	Evropska unija
ITS	Inteligentni prometni sistem za nadzor in vodenje prometa
LESV	Letalska enota slovenske vojske
LPE	Letalska policijska enota
MEEL	Mobilna enota ekološkega laboratorija Maribor
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MOPE	Ministrstvo za okolje, prostor in energijo
MO	Ministrstvo za obrambo
MZO	Mesto zdravstvene oskrbe
NC	Nadzorni center
NMP	Nujna medicinska pomoč
OKC	Operativno komunikacijski center
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
PGE	Poklicna gasilska enota
PIC	Prometno-informacijski center za državne ceste
PN	Prometna nesreča
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	radiološko-kemično-biološko
RS	Republika Slovenija
RVS	Navodila za cestne predore (standardi)
PU	Policijska uprava
STA	Slovenska tiskovna agencija
Ur. l. RS	Uradni list Republike Slovenije
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
VURS	Veterinarska uprava RS
ZARE	radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZRP	zaščita, reševanje in pomoč
ZD	Zdravstveni dom

11 SEZNAM DODATKOV IN PRILOGE

11.1 Seznam skupnih dodatkov

Številka priloge	Vsebina priloge
P - 1	<i>Seznam članov štaba Notranjske</i>
P - 2	<i>Seznam poveljnikov, namestnikov poveljnikov in članov štabov CZ občin</i>
P - 3	<i>Pregled tehnično-reševalne enote</i>
P - 4	<i>Pregled oddelka za RKB izvidovanje</i>
P - 8	<i>Seznam regijskih služb za podporo</i>
P - 9	<i>Pregled poklicnih in prostovoljnih gasilskih enot v Notranjski regiji</i>
P - 12	<i>Seznam oseb, ki se jih obvešča o nesreči</i>
P - 13	<i>Seznam prejemnikov informativnega biltena</i>
P - 15	<i>Pregled sredstev javnega obveščanja pristojnih za obveščanje ob nesreči na območju Notranjske regije</i>
P - 17	<i>Vzorec odredbe o aktiviranju sil ZRP</i>
P - 18	<i>Vzorec delovnega naloga</i>
P - 19	<i>Dokumenti o aktiviranju</i>
P - 20	<i>Pregled mobilizacijskih zbirališč regijskih sil za zaščito in reševanje</i>
P - 21	<i>Imenik uporabnikov telefonskih zvez, radijskih postaj, pozivnikov ter elektronske pošte na področju zaščite in reševanja</i>
P - 22	<i>Pregled humanitarnih organizacij s podatki o vodilnih osebah teh organizacij</i>
P - 26	<i>Pregled reševalnih vozil v regiji</i>
P - 27	<i>Pregled zdravstvenih domov in zdravstvenih postaj po občinah</i>
P - 30	<i>Pregled cistern za vodo po občinah</i>
P - 31	<i>Pregled bolnišnic v regiji</i>
P - 33	<i>Veterinarske postaje in ambulante v notranjski regiji</i>
P - 36	<i>Shema radijskih zvez ZARE</i>
P - 39	<i>Pregled centrov za socialno delo v regiji</i>
P - 40	<i>Seznam delavcev Izpostave URSZR Postojna</i>
P - 41	<i>Pregled enot za PP po občinah</i>
P - 52	<i>Pregled kulturne dediščine v Notranjski regiji</i>

11.2 Seznam posebnih prilog

P-601	<i>Seznam vodilnih in odgovornih oseb DARS in ACB</i>
P-602	<i>Navodilo za delo operativca v ReCO »Nesreča v cestnem prometu«</i>
P-603	<i>Pregled veterinarskih organizacij pri območnem uradu VURS</i>
P -604	<i>Pregled javnih služb za prevoz živalskih odpadkov</i>
P-605	<i>Seznam vodilnih in odgovornih oseb DARS – ACB</i>

11.3 Seznam skupnih dodatkov

D – 1	<i>Postopek obravnave in sprejetja regijskega načrta ZRP ob železniški nesreči</i>
D - 2	<i>Načrt dejavnosti Izpostave URSZR Postojna ob naravnih in drugih nesrečah</i>
D – 6	<i>Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrta zaščite in reševanja</i>
D – 7	<i>Program usposabljanja, urjenja in vaj</i>
D - 12	<i>Navodilo za psihološko pomoč</i>

11.4 Seznam posebnih dodatkov

PD – 1	<i>Delovanje in organiziranost AMZS PE Postojna in PE Kozina</i>
PD – 2	<i>Načrt dejavnosti PU Postojna in Koper v primeru množične nesreče na AC na območju Notranjske regije</i>
PD-3	<i>Sistem obveščanja o stanju na državnem cestnem omrežju, Prometno informacijski center, Direkcija RS za ceste in DARS, d.d.</i>
PD - 4	<i>Navodilo za obratovanje DARS, ACB</i>
PD - 5	<i>DARS, ukrepanje ob množični nesreči na AC na področju PE Postojna in PE Kozina</i>
PD - 6	<i>Sistem obveščanja o stanju na državnem cestnem omrežju, Prometno informacijski center, Direkcija RS za ceste in DARS, d.d.</i>
PD - 7	<i>Delovanje in organiziranost pomoči na cesti AMZS PE Postojna</i>
PD - 8	<i>Sistem obveščanja o stanju na državnem cestnem omrežju, Prometno informacijski center, Direkcija RS za ceste in DARS, d.d.</i>